

Graničari

Folklor je prez sumnje važan faktor za opstanak Gradišćanskih Hrvatov. Pri izvedbi folkloru se ljudi bavu hrvatskom kulturom, poviješću svojega naroda i služu se hrvatskim jezikom.

Folklorno društvo Graničari svečuje ljetos svoj 53. rodjendan. U Filežu je u ljetu 1958. bilo zanimanje za instrumenat tamburu veliko. Tako su Martin Jordanić i Franjo Palković utemeljili društvo „Mladost“. Društvo se je razvilo i proširilo.

Od 1968. ljeta su nastupali i plesači skupa s tamburaši, a grupa je preminila ime u „Folklorno društvo Graničari“. Pod ovim nazivom je u Gradišću već ljeta dugo na dobrom glasu. Graničari broju med najstarja folklorna društva u Gradišću.

Društvo kroz ovih 53 ljeta redovito nastupa. Svako ljetu Graničari imaju trenere s kimi cijeli vikend intenzivno vježbaju tamburati i plesati. Graničari nikada nisu imali poteškoće pridobiti nove člane i su ostali fileško seosko društvo. Graničari imaju svaki tajedan redovite probe. Tamburaju, plešu i zabavljaju ljude pri otvaranju balov, izložbov i drugih priredab, na mnogi rodjendani, kiritofi i rastoki. U prelipi nošnja kinču politička i druga svečevanja. Graničari su i odgovorni za Kiritof na Lovrenču u Filežu, koga svako ljetu organiziraju i oblikuju. Isto tako imaju svako ljetu svoj Graničarski bal. Najveć puti nastupaju, pravoda, u domaćem selu i bližoj okolici. Člani društva imali su ali i mogućnost viditi puno od svita, jer su nastupali u skoro svi hrvatski seli Gradišća, u mnogi nimški seli Gradišća, u različni mjesti Austrije, ali i izvan

granic naše države: u Hrvatskoj, Ugarskoj, Slovačkoj, Švicarskoj, Belgiji, Nimškoj i Nizozemskoj. 2009. ljeta su dobili u Palmi de Mallorca u Španjolskoj na svitskom festivalu folklornih plesov treto mjesto. Publiki nudu pretežno gradišćanskohrvatske narodne jačke, u program ali rado upletu i narodne pjesme iz Hrvatske, tance i druge instrumentalne kusiće. Graničari imaju trenutno oko 60 aktivnih članov. Do sada su izdali dva nosače zvuka, „Okolo Fileža“ i „Naš zavičaj“.

Kroz 53 ljeta je Folklorno društvo Graničari skupa sa svojom prethodnom grupom Mladost preuzelo peljajuću ulogu u kulturnom životu gradišćanskohrvatskoga sela Filež. Bogatim programom i prekrasnim nošnjami postali su kulturna vizitna karta i nositelji identiteta Fileža. Na širjem horizontu broju Graničari med glavne reprezentante i stupe narodne kulture med Gradišćanskimi Hrvati. Visoko su priznati i ugledni u novina, radiju i televiziji. U svoji nastupi predstavljaju hrvatske jačke i plese ne samo u Gradišću i Austriji, nego i u staroj domovini Hrvatskoj, med Hrvati u susjedni zemlja i na nastupi i folklorni festivali.

Ja sam počela jur s osam ljet igrati tamburu kod „Mladi Tamburaši“ pod peljanjem Monike Palatin. Medjutim sam jur pet ljet aktivan član Graničarov. Ufam se, da ćedu još mnoge generacije za nami gajiti naše jačke, tance i običaje.

Da nam ono ne pogine, ča je naše od starine. Puna srca, pune čaše, neka živi, ča je naše!

(450 riči)

Barbara Kirschberger, 5. HLW, Theresianum

Barbara Kirchschrager

Vrst teksta: sastavak

Broj stranic: 2

Ljeto: 2011., 3. Mjesto pri naticanju u istočni jeziki

Škola: HLW, Theresianum Željezno

Učiteljica: Angelika Kornfeind

Predala za datarnicu: Angelika Kornfeind